

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

ЗМІСТ

ВНУТРІШНЬОУНІВЕРСИТЕТСЬКА СИСТЕМА ЯКОСТІ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ-КЛІНЦИСТА.....	7
Колесник Ю.М., Моргунцова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.,	
ІНТЕРАКТИВНИЙ ОСВІТНИЙ СИМУЛЯТОР BODY INTERACT – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ КЛІНЦИСТА.....	9
Колесник Ю.М., Моргунцова С.А., Сюсюка В.Г., Дейніченко О.В., Павлюченко М.І.	
РОЛЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ПІДГОТОВКИ КЛІНЦИСТА.....	11
Авраменко М.О., Моргунцова С.А., Ганошенко Ю.А.	
СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ КЛІНЦИСТА.....	14
Моргунцова С.А., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А., Школова О.П.	
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ ОНЛАЙН-ОСВІТИ.....	15
Авраменко Н.В., Нікіфоров О.А., Семененко І.В.	
ПРОЕКТ - ПРЕЗЕНТАЦІЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	17
Алексєєв О.Г., Різник О.І.,	
ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЯК ОСВІТНЬОГО ІНСТРУМЕНТА В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-СПЕЦІАЛІСТА ЗА ФАХОМ «ФІЗИЧНА ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНА МЕДИЦИНА».....	18
Алипова О.Є., Дорошенко Е.Ю., Черепок О.О.	
ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ КРОКІ З ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ.....	21
Алієва О.Г., Макєєва Л.В., Таврог М.Л., Потоцька О.І., Громоковська Т.С., Попазова О.О.	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ У КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ.....	23
Бачурін Г.В., Коломєєць Ю.С., Ломака С.С.	
ФІЛОСОФІЯ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ – ВІД НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДО СТУДЕНТСЬКОЇ АУДИТОРІЇ.....	25
Беленічев І.Ф., Моргунцова С.А., Бухтіярова Н.В., Кучковський О.М., Морозова О.В., Самура І.Б., Бессараб Г.І., Риженко В.П.	
ФАРМАЦЕВТИЧНА ОПІКА ЯК ВІДПОВІДАЛЬНА МІСІЯ ФАРМАЦЕВТА.....	26
Білай І.М., Білай А.І.	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ПЕДІАТРИЧНОГО ПРОФІЛЮ В ЗДМФУ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ.....	28
Боярська Л.М., Овчаренко Л. С., Редько І.І., Герасимчук Т.С., Котлова Ю.В.	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФАРМАЦІЇ КЛІНІЧНІЙ ОСВІТИ.....	29
Бурлака Б.С.	
ДОСВІД РОБОТИ КАФЕДРИ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ КУРСУ ТУ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ КЛІНЦИСТІВ.....	30
Васюк С. О., Нагорна Н. О., Донченко А. О.	
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК.....	31
Візір В.А., Деміденко О.В., Приходько І.Б., Садомов А.С.	
ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ.....	32
Воронцова Л. Л., Коваленко В.А., Козачук О.С., Остапенко А.О., Міхєєв О.О.	

Література

1. Фурик О. О. Сучасні етапи розвитку медичної освіти. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». 2015;1(61):364-371.
2. Avramenko M. O. Furyk O. O., Kompaniets V. M. Results of implementation of D-PBL with virtual patients in the frames of TAME: training against medical errors project realization in surgery. Conference Programme & Book of Abstracts 3rd International Conference Medical Education Informatics, 06-07 September 2018, Leeds Institute of Medical Education, School of Medicine, University of Leeds, Leeds, UK. – Lab of Medical Physics, Medical School, Aristotle University of Thessaloniki, 2018 – С. 39-40.
3. Badiyepeymaie Z. J., Mosalanejad L., Rezaee R. The effect of web quest and team-based learning on students' self-regulation. Journal of Advances in Medical Education & Professionalism. 2016;4(2):80-87.
4. Karakuş A., Duran L., Yavuz Y. et al. Computer-based simulation training in emergency medicine designed in the light of malpractice cases. BMC Med Educ. 2014;14:155. 82.
5. Колесник Ю. М., Авраменко М. О., Моргунцова С. А., Рижов О. А. Досвід впровадження онлайн-технологій у систему підготовки фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Медична освіта. 2018; 2: 69-73.
6. Колесник Ю. М., Авраменко М. О., Моргунцова С. А., Рижов О. А., Іванькова Н. А. Технологія переходу до змішаної форми навчання у ЗДМУ. Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи Microsoft Teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / МОЗ України, ДУ ЦМК з вищ. мед. освіти МОЗ України, ДВНЗ «Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського». – Тернопіль : ТДМУ, 2021. - С.246-257.
7. Романова К. Б. Досвід міжкафедрального тренінгового центру в умовах змішаного навчання у Запорізькому державному медичному університеті. Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ, траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали навч.-метод. відеоконф. Центр. метод. ради (26 трав. 2021 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. – С.112-113.
8. Михайловська Н. С., Стецюк І. О., Коновалова М. О., Хокер Т. О., Лісова О. О. Особливості симуляційного навчання студентів-медиків в умовах сьогодення. Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Харків, 21 березня 2023 р.). - Харків : ХНМУ, 2023. - С.187-189.
9. Lane L. J., Slavin S., Ziv A. Simulation in Medical Education : A Review. Journal of Simulation and Gaming. 2001;32(3):297-314.
10. Сапожниченко Л. В., Козлова Ю. В. Актуальні проблеми теоретичної та практичної підготовки студентів медиків при вивченні циклу «Внутрішня медицина» на 6 курсі. Медична освіта. 2018;3:67-69.

РОЛЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЦИСТА

Авраменко М.О., 1 проректор ЗДМФУ, голова ЦМР, доц.;

Моргунцова С.А., проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти, доц.;

Ганошенко Ю.А., керівник навчально-методичного відділу, доц.

Ключові слова: Центральна методична рада, освітній простір, клінічне мислення, навчально-методичне забезпечення.

Одним з основних стратегічних завдань Запорізького державного медико-фармацевтичного університету є розбудова закладу як сучасного ефективного освітнього простору на засадах і принципах студентоцентризму, академічної свободи та академічної добросовісності, толерантності, об'єктивності, прозорості, незалежності, обов'язковості, доступності, персональної та колективної відповідальності, колегіальності та гласності при обговоренні питань, неухильного дотримання високих стандартів морально-етичних норм та вимог чинного антикорупційного законодавства, інтеграції в міжнародний освітній та науковий простір.

Організація освітніх процесів у ЗВО та навчально-методичне забезпечення навчання в цьому процесі є одними з основних компонентів, що забезпечують якісну підготовку здобувачів освіти галузі «Охорона здоров'я».

Підготовка лікаря-клініциста, безсумнівно, має свою організаційну та методичну специфіку, оскільки широкий набір компетентностей, якими згідно з державними стандартами галузі повинен володіти такий фахівець, потребує специфічних форм і методів функціонування освітнього простору, зокрема в умовах воєнного часу не зникає, а лише набуває особливої актуальності проблема офлайн-навчання для формування цілого спектру практичних навичок, морально-етичних орієнтирів та особливого клінічного мислення. Клінічне мислення – специфічний процес аналітичного роботи лікаря, що полягає у прийнятті виваженого професійного обґрунтованого рішення щодо здоров'я іншої людини на основі анамнезу та лабораторних досліджень, це творчий процес генерування діагнозу, призначення лікування та прогнозування подальшого перебігу захворювання. Такий тип професійно орієнтованого мислення формується лише в процесі практичної підготовки, в роботі з реальними клінічними випадками, тому завжди потребує значних педагогічних зусиль і значної методичної підготовки.

Тому сучасний стан освітньої системи спонукає ЗДМФУ постійно оновлювати арсенал організаційних, безпекових, технологічних та методичних аспектів формування якісного сучасного лікаря-клініциста, затребуваного суспільством.

Менеджмент навчально-методичної діяльності є одним з провідних напрямків управління ЗДМФУ, оскільки дає змогу вирішити цілу низку оперативних і стратегічних завдань функціонування університету. Тому на етапі створення організаційної структури ЗВО було враховано цей аспект функціонування освітнього простору й у ЗДМФУ створена струнка й логічна багатокомпонентна система забезпечення навчально-методичної роботи, спрямована на забезпечення методично-організаційного та методично-навчального супроводу освітнього процесу за всіма освітньо-професійними програмами, реалізованими в ЗДМФУ.

Одним із найбільш важливих і необхідних компонентів для загального функціонування системи є Центральна методична рада, яка координує навчально-методичну роботу ЗВО, залучаючи всіх учасників освітнього процесу та продукуючи організаційні заходи забезпечення стабільності освітнього середовища закладу. Центральна методична рада (ЦМР) є навчально-методичним підрозділом ЗДМФУ, що здійснює організаційне керівництво навчально-методичною роботою відповідно до плану, який обговорюється на засіданні ЦМР і затверджується ректором університету до початку навчального року, і періодично звітує про свою діяльність перед Вченою радою ЗДМФУ.

Рішення ЦМР як спеціалізованого у своїх функціях колегіального органу затверджуються ректором університету й доводяться до відома деканатів, голів циклових методичних комісій, кафедр та підрозділів навчально-методичного спрямування для подальшого їх виконання.

До складу ЦМР входять голови циклових методичних комісій з навчальних дисциплін, проректори з науково-педагогічної і наукової діяльності, декани 1, 2, 3 медичних, 1, 2 фармацевтичних, 1, 2 міжнародних факультетів, директор ННПО, директор фахового коледжу, керівник навчально-методичного відділу, начальник навчального відділу, голова ради з цифровізації, голова ради з навчально-методичного забезпечення та підвищення кваліфікації викладачів, відповідальний секретар рейтингової комісії, гаранті освітньо-професійних програм, а до окремих засідань відповідно до тематики залучаються також завідувачі кафедр та керівники підрозділів університету, тобто колегіальне рішення досягається за допомогою демократичного фахового обговорення на експертному рівні управління освітніми процесами. Таким чином, ЦМР здійснює організаційне та загальне методичне забезпечення навчально-виховного процесу. Також відбувається постійний розгляд нових та перегляд існуючих положень навчально-методичного спрямування, створених у ЗДМФУ, з метою їх селекції та рекомендації для використання в навчальному процесі на всіх кафедрах.

Одним із провідних напрямків роботи ЦМР є забезпечення керівництва роботою циклових методичних комісій з навчальних дисциплін. У ЗДМФУ діють дев'ять циклових комісій, які об'єднують за напрямком 65 кафедр університету, Центр підготовки іноземних громадян та фаховий коледж. Це забезпечує логічний зв'язок між рівнями навчально-методичної роботи в ЗДМФУ, створюючи необхідний вертикальний механізм управління підвищенням якості та ефективності

навчального процесу та оперативного інформування професорсько-викладацького складу з найважливіших методичних і методологічних проблем. Ведеться постійний пошук і впровадження найбільш ефективних моделей організації освіти на додипломному та післядипломному етапах, використання передових форм організації освітнього процесу, продовжується впровадження та розвиток новітніх інформаційних технологій на базі MS Teams та інших сучасних електронних ресурсів.

Ще одним із провідних завдань ЦМР є координація діяльності навчально-методичних підрозділів та органів (Центр дистанційної освіти, телемедицини та якості освіти, Центр комп'ютерних технологій, навчально-методичний відділ, рада з цифровізації, рада з навчально-методичного забезпечення та підвищення кваліфікації викладачів, експертна рада тощо) для створення єдиної системи ЗВО з проведення роботи щодо методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін, що дає змогу здійснювати контроль за якістю освітнього процесу, зокрема за якістю лекційних курсів, самостійної роботи та системи практичної підготовки здобувачів, у тому числі й майбутніх клініцистів на додипломному та післядипломному етапах.

Важливою складовою підготовки здобувачів до практичної діяльності, що керується Центральною методичною радою ЗДМФУ є координація діяльності кафедр із впровадження комплексних професійно-орієнтованих державних іспитів на медичних, фармацевтичних і міжнародних факультетах. Також на засіданнях ЦМР постійно приділяється увага питанню підготовки здобувачів до ліцензійних іспитів ЄДКІ як основної форми стандартизованої державної перевірки рівня професійних компетенцій майбутніх лікарів.

Протягом року на засіданнях ЦМР відбувається обмін методичним досвідом роботи кафедр зі створення тестових завдань для підготовки до ліцензійних іспитів ЄДКІ, а також аналіз підсумків ліцензійних інтегрованих іспитів системи ЄДКІ на всіх факультетах і спеціальностях додипломного етапу освіти та в ННПО та впровадження нових форм і методів роботи зі здобувачами для покращення підготовки до складання ліцензійних іспитів

Особливою формою роботи ЦМР для забезпечення професійного розвитку НПП ЗДМФУ є проведення навчально-методичних конференцій про інновації вищої медичної і фармацевтичної освіти для обміну напрацюваннями в навчально-методичній та організаційній підтримці викладання дисциплін, для вивчення передового вітчизняного та світового досвіду вищої медичної і фармацевтичної освіти та впровадження його в навчальний процес.

На кожному засіданні Центральної методичної ради проходить обговорення та затвердження навчально-методичних матеріалів, створених професорсько-викладацьким складом кафедр (підручників, посібників різних типів, практикумів, конспектів лекцій, нових онлайн-курсів, ЕНМКД та інших), щодо надання їм грифу ЦМР або Вченої ради ЗДМФУ, рекомендації до видання та подальшого впровадження в освітній процес. Це дає змогу організувати видавничу активність структурних підрозділів університету в напрямку методичного забезпечення процесу викладання сучасними навчально-методичними матеріалами, що збільшує якість підготовки майбутніх клініцистів.

Таким чином, Центральна методична рада посідає дуже важливе місце в загальній організаційній структурі освітнього простору Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, включаючись до всіх процесів, пов'язаних із навчально-методичним та організаційним забезпеченням, обміном передовим методично-педагогічним досвідом, вирішуючи стратегічні та тактичні завдання організації освітніх ініціатив ЗВО, спрямованих на подальше покращення підготовки здобувачів галузі «Охорона здоров'я» для формування сучасного кваліфікованого лікаря-клініциста відповідно до вимог українського суспільства.